

Nye anbefalinger for håndtering av overtidige svangerskap

- Dette skaper trygghet for gravide

Nå skal det bli lik praksis for håndtering av overtidighet på sykehus over hele landet. Tekst: Trine Giving Karlstad Foto: Lillian Andersen

Etter massivt trykk har Helsedirektoratet kommet med nye anbefalinger: Alle gravide skal undersøkes på sykehus syv dager over termin. Etter at fagtidsskriftet Lancet i april i år publiserte en artikkelserie med fokus på overtidige svangerskap og risiko for perinatal dødelighet og sykdom hos mor og barn, har det vært en stor mediedebatt. Denne debatten avslørte store uenigheter blant fagmiljøene og det viste seg at det har vært store forskjeller i sykehusenes håndtering av svangerskap over termin. Ved enkelte sykehus har gravide risikert å måtte gå nærmere tre uker over termin før de blir igangsatt, mens andre sykehus har gitt tilbud om igangsettelse en uke over termin. Dette har skapt stor usikkerhet blant gravide. I mai i år nedsatte Helsedirektoratet en arbeidsgruppe for å utrede retningslinjene for håndtering av overtidige svangerskap. I denne arbeidsgruppa var både klinikere, forskere og Helsedirektoratet representert. De nye anbefalingene som nå gis, er et foreløpig resultat av dette arbeidet.

- Det skal være likeverdighet og forutsigbarhet for fødende i Norge. Disse anbefalingene skal bidra til at det også blir en realitet når det gjelder spørsmålet om overtidighet, sier konstituert assisterende helsedirektør Hans Petter Aarseth.

De nye anbefalingene

Med overtidig svangerskap menes et svangerskap som varer lenger enn 294 dager (termin er 282-283). De nye anbefalingene inkluderer:

- Ny svangerskapskontroll hos spesialist 7 dager over termin, der det beste forløsningsstidspunktet i uken som følger avtales i samråd med kvinnen.
- Tidlig igangsetting (induksjon) for kvinner med overvekt, alder over 35 år eller andre risikofaktorer.
- Fødsler bør være satt i gang senest på dag 294.

Disse nye rådene samsvarer med gjeldende anbefalinger i andre land som det er naturlig for Norge å sammenligne oss

med; Storbritannia og Danmark. Et viktig kunnskapsgrunnlag har vært internasjonale resultater presentert i fagtidsskriftet Lancet, vurderinger fra Kunnskapscenteret og Folkehelseinstituttet, samt Veileder i fødselshjelp 2008 fra Norsk gynekologisk forening.

Trygghet for gravide

LUB har lenge arbeidet for å endre retningslinjene for håndtering av svangerskap over termin slik at de samsvarer med internasjonale retningslinjer, og hilser de nye anbefalingene velkommen.

- Det skaper trygghet for gravide at det nå blir tydelig hvordan overtidige svangerskap generelt bør håndteres. Vi mener at klare anbefalinger om tidligere vurdering og igangsetting for risikogrupper, som gravide med høy alder og overvekt, vil bidra til å forebygge komplikasjoner og død, sier Trine Giving Karlstad i LUB.

Anbefalinger ut i praksis

Et spenningsmoment er nå i hvilken grad det enkelte sykehus følger opp de nye anbefalingene i praksis. Det er godt kjent at det har vært stor motstand mot dette i enkelte miljøer, både av faglige og praktiske grunner. Klinikere ved enkelte fødeavdelinger mener at dette vil medføre at mange igangsettes unødvendig med den risikoen dette innebærer for mor og barn. Noen fødeavdelinger opplever å ikke ha kapasitet til å håndtere et økt antall igangsettinger. Andre fremhever at det ikke er god nok forskningsdokumentasjon på at dette vil redde flere liv og forebygge komplikasjoner. Dette kan påvirke i hvilken grad den enkelte fødeavdeling velger å følge de nye anbefalingene.

- Vi håper at disse anbefalingene etter hvert blir nedfelt som retningslinjer slik at det ikke blir opp til det enkelte sykehus hvordan man vil etterleve anbefalingene. Dette vil gi også sykehusene mer forutsigbarhet, ikke bare de gravide, avslutter Karlstad.

